

Kommunstyrelsen

Yttrande gällande remiss avseende översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har skickat ut gjord utredning och översyn för kostnadsutjämningen på remiss. Alla kommuner och regioner är remissinstanser och remisstiden går ut 2019-05-17. Utredningen konstaterar att dagens kostnadsutjämning i huvudsak fyller sitt syfte men att mer fokus behöver ges åt socioekonomi och glesbygdens villkor. För Klippans kommun innebär förslaget utifrån dagens förutsättningar en lägre avgift med 908 kr per invånare, vilket motsvarar ca 16 mnkr om modellen gälls för utjämningsåret 2018.

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att se över den del av utjämningsystemet som avser kommunernas och landstingens kostnader för obligatoriska verksamheter, den så kallade kostnadsutjämningen. Syftet med kostnadsutjämningen är att utjämna för kostnadsskillnader till följd av faktorer som kommunerna och landstingen inte kan påverka, s.k. strukturella kostnadsskillnader. Kostnadsutjämningen består för kommunerna av nio delmodeller och för landstingen av tre delmodeller. Därutöver finns en för kommunerna och landstingen gemensam delmodell avseende kollektivtrafik. I varje delmodell beräknas en s.k. standardkostnad för respektive kommun och landsting. Skillnader i ambitionsnivå, effektivitet och avgiftsuttag ska inte beaktas vid beräkningen av standardkostnaden. En kommuns standardkostnader summeras till en strukturkostnad. Om kommunens strukturkostnad är högre än den genomsnittliga strukturkostnaden i hela landet får kommunen ett kostnadsutjämningsbidrag som motsvarar mellanskillnaden. Om i stället kommunens strukturkostnad är lägre än den genomsnittliga strukturkostnaden ska kommunen betala en kostnads utjämningsavgift. Denna beräkningsmetod tillämpas även för landstingen.

Uppdraget innefattade bland annat att bedöma om tillräcklig hänsyn tas till flyktingmottagandet och att se över de ersättningar som går till glesare delar av landet. Utredningen konstaterar att dagens kostnadsutjämning i huvudsak fyller sitt syfte men att mer fokus behöver ges åt socioekonomi och glesbygdens villkor.

Förslaget innebär en skärpt socioekonomisk profil där utjämning föreslås inom

skolväsendet, en ny modell för komvux (svenska för invandrare) samt bättre socioekonomisk profil för socialtjänsten. Vidare föreslås ett stärkt stöd till glesbygden och en uppdaterad bedömning är gjord av glesbygdsförhållanden. Kompensationen ska följa kostnadsutvecklingen vilket inte är fallet idag. Befolkningsförändringar ges ökad betydelse. Uppräknande ersättningar föreslås för växande och minskande befolkning. Vidare föreslås ny ersättning för minskande antal barn 1-5 år.

Dagens kostnadsutjämning omfördelar från kommuner med i genomsnitt höga inkomster, tät bebyggelse och stor befolkning till kommuner med i genomsnitt låga inkomster, gles bebyggelse och liten befolkning. Förslaget förstärker nuvarande profil.

Klippans kommun definieras som en pendlingskommun nära större stad. För Klippans kommun innebär förslaget en minskad avgift på 908 kr per invånare vilket motsvarar ca 16 mnkr om modellen gällt för utjämningsåret 2018. De största förändringarna finns inom delmodellen IFO, förskola, kommunal vuxenutbildning samt barn och unga med utländsk bakgrund.

Det är positivt att en samlad översyn och uppdatering sker av nuvarande modell som infördes 2005. Vidare är det positivt att kostnadsutjämningen uppdateras och i takt med samhällsutvecklingen. En befolkningsökning/minskning leder till att befolkningsammansättningen ändras vilket bör beaktas i utjämningsystemet. Vidare är det positivt att skärpt fokus läggs på en socioekonomisk profil och glesbygdens villkor.

Beslutsunderlag/Bilagor

Remissmissiv från finansdepartementet daterat 2019-02-08

Betänkande av kostnadsutjämningsutredningen, SOU 2018:74 Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting.

Förslag till beslut

Klippans kommun ställer sig positivt till förslaget.

Beslut skickas till

Finansdepartementet

Magdalena Stajcic